

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget samt Økonomiudvalget

Afrapportering vedr. tildelinger af biodiversitetspuljemidler 2023

Teknik- og Miljøudvalget samt Økonomiudvalget modtager hermed den årlige afrapportering for Københavns Kommunes pulje til borgerdrevne biodiversitetsprojekter. Puljen er afsat i årene 2021-2023 og afrapporteringen for 2023 indeholder resultaterne for årets to gennemførte ansøgningsrunder samt endelig opgørelse af projekterne fra 2021 og 2022.

Baggrund

Puljen blev oprettet i forlængelse af arbejdet med udformningen af Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi. Puljen blev afsat med Budget 2021 (A, B, C, F, O, V og Fremad) og tilført yderligere midler med Budget 2022 (A, B, F, O, V, Ø, Å, Q og løsgænger Kåre Traberg Smidt) og 2023 (B, C, D, I, O, V, Ø og Å) så puljen samlet set har rådet over 7,9 mio. kr.

Puljen giver mulighed for, at borgere, foreninger og lokaludvalg kan planlægge og gennemføre biodiversitetsprojekter på privat eller offentligt areal og søge finansiering af projektet fra puljen, som beskrevet i administrationsgrundlaget, jf. bilag 1.

Ansøgninger og støttede projekter i 2023

Puljen har igen i 2023 oplevet stor interesse. Teknik- og Miljøforvaltningen har i de to ansøgningsrunder (med frist den 1. marts og den 1. september 2023) modtaget henholdsvis 113 og 112 ansøgninger, dvs. i alt 225 ansøgninger. I de to runder er der søgt støtte om henholdsvis 7,3 mio. kr. og 4,9 mio. kr. og givet tilsagn om henholdsvis 1,6 mio. kr. og 0,4 mio. kr., i alt 2,0 mio. kr.

Bedømmelsesudvalget har i år tildelt støtte til 66 projekter. Af de 66 projekter har 53 projekter modtaget tilsagn om fuld støtte, mens 13 projekter har modtaget tilsagn om delvis støtte, jf. bilag 2. Herudover har to større projekter efterfølgende trukket sig.

Der er, ligesom de tidligere år, stor variation i projekterne som spænder fra vidtfavnende initiativer med vandhuller og beplantning til mindre initiativer og formidlingsaktiviteter, jf. bilag 3, der viser spredning på bydele og type af projekter.

Redegørelse og afrapportering om puljen i 2021-2023

I 2021 fik 32 projekter støtte. Fire ansøgere trak efter tildelingen deres ansøgning tilbage og to projekter mødte ikke fristen for indsendelse af regnskab og dokumentation d. 20. december 2021. De 26 gennemførte

08-12-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 12972

Dokumentnummer i F2
98622

Sagsnummer i eDoc
2023-0336011

Parker, Kirkegårde og Renhold
Njalsgade 17
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

projekter fra 2021 har indsendt regnskaber og dokumentation inden for tidsfristen.

I 2022 fik 64 projekter støtte. Et projekt har ikke mødt fristen for indsendelse af regnskab og dokumentation.

De indsendte afrapporteringer for projekterne i 2021 og 2022 er i varierende format og indeholder blandt andet skriftlige beretninger, foto fra gennemførelsen og resultatet af et projekt eller skriftligt materiale udarbejdet forud for et formidlingsprojekt.

Biodiversitetspuljen må siges at have være en stor succes, da den er meget populær og der søges til mange forskellige typer projekter. Kendskabet til puljen er desuden øget siden opstart af puljen i 2021, hvis der alene ses på antallet af ansøgninger, der også er øget med årene. Mange ansøgere har dog udfordringer og dilemmaer, når de skal søge støtte til deres projekter.

De udfordringer som ansøgerne hovedsageligt møder er:

- manglende kendskab til biodiversitet og initiativer som styrker biodiversiteten
- manglende kendskab til hjemmehørende planter og hvordan planterne efterfølgende skal passes
- uklarhed over hvilke tilladelser som er nødvendige til et projekt og hvordan ansøgeren får den rigtige tilladelse

Derfor er formidling og vejledning af både biodiversitet og ansøgningsproces vigtig.

Besigtigelse og stikprøvekontrol

Teknik- og Miljøforvaltningen har besøgt cirka halvdelen af de projekter som blev etableret i 2021, 2022 og 2023. Herudover har forvaltningen sammen med Danmarks Naturfredningsforening og bedømmelsesudvalget besøgt udvalgte projekter fra 2021, 2022 og 2023 ad flere omgange. Projekterne er generelt vellykkede og bidrager til biodiversiteten lokalt.

Kommunikation og formidling af puljen

Puljen er annonceret via Københavns Kommunes hjemmeside om biodiversitet, via opslag på SOME og gennem nyhedsbreve fra Lokaludvalg, Miljøpunkter og Danmarks Naturfredningsforening København samt på Københavns Kommunes plakatsøjler i januar 2023.

Der er afholdt to informationsmøder i januar og februar 2023 med oplægsholdere fra både Teknik- og Miljøforvaltningen og fra Danmarks Naturfredningsforening København. Samlet deltog 150 borgere i møderne, der anses som velbesøgte og med stor spørgelyst.

Kvalitet af ansøgningerne samt øget vejledningsindsats

Der har, som de tidligere år, været mange henvendelser fra potentielle ansøgere, der har ønsket vejledning i både formalia og biodiversitet. De ansøgere, der har været i dialog med forvaltningen eller med Danmarks Naturfredningsforening København, har generelt indsendt ansøgninger af højere kvalitet end de, der hverken har været i kontakt med forvaltningen eller Danmarks Naturfredningsforening København.

Vejledningsindsatsen i 2022 og 2023, har resulteret i flere ansøgninger om støtte fra de store boligforeninger i forhold til 2021.

Interview af udvalgte projekter

Udvalgte ansøgere fra 2021, 2022 og 2023 er blevet interviewet om deres projekter og deres erfaring med puljen, jf. bilag 4. Herudover er Danmarks Naturfredningsforening blevet interviewet om puljen. Ansøgerne er ildsjæle og fortæller entusiastisk om deres projekter. Alle udtrykker, at tilsagnet fra puljen har gjort en forskel, så deres projekter har kunnet gennemføres og at arbejdet med projekterne har givet øget viden om biodiversitet og lyst til at gøre endnu mere.

Videre Proces

Med Budget 2024 er der afsat 4,0 mio. kr. i 2024 og 4,0 mio. kr. i 2025 til puljen. Forvaltningen har god erfaring med to ansøgningsrunder om året og fortsætter derfor med en forårs- og en efterårsrunde i 2024. Forvaltningen vil tilrette administrationsgrundlaget for puljen, så det er muligt at modtage ansøgninger til projekter, der først skal realiseres i det kommende år, allerede i efterårsrunden året før. Det vil fx hjælpe de boligforeninger, der har fælles arbejdsdage i det tidlige forår, og som ikke kan nå at søge forårsrunden. Det kan også hjælpe de mere omfattende projekter, der har behov for forskellige tilladelser, som kan tage tid at få indhentet.

Rikke Skovbølling Brandt
Vicedirektør

Bilag 1

Administrationsgrundlag for tildeling af midler fra pulje til borgerdrevne biodiversitetsprojekter 2021-23

Dokumentet er opdateret den 12. oktober 2022 med de øgede midler til biodiversitetspuljen, der blev afsat i forbindelse med Budget 2022.

12. oktober 2022

Sagsnummer
2021-0033339

Dokumentnummer
2021-0033339-108

1. Baggrund

Puljen til borgerdrevne biodiversitetsprojekter er afsat på Københavns Kommunes budget i 2021-23 og kan efter konkret ansøgning fra borgere, foreninger og lokaludvalg yde økonomisk tilskud, der helt eller delvist finansierer borgerdrevne initiativer, som fremmer bynatur, naturoplevelser og naturlæde i Københavns Kommune.

Puljen administreres af Teknik- og Miljøforvaltningen.

Puljen råder over 1,5 mio. kr. i 2021, 2,2 mio. kr. i 2022 og 2,1 mio. kr. i 2023 (2021 p/l), som kan anvendes til at støtte biodiversitetsprojekter i Københavns Kommune i overensstemmelse med nærværende administrationsgrundlag. Tilskud fra puljen ydes med hjemmel i kommunalfuldmagten.

2. Forvaltningsmæssige krav

Som tilskudsgiver sikrer Teknik- og Miljøforvaltningen, at tilskudsmodtager, herunder potentielle tilskudsmodtagere, behandles lige, hvilket omfatter:

1. At mulighederne for at søge puljen formidles på Københavns Kommunes hjemmeside
2. At kravene til ansøgningen er gennemsikrelige og saglige.
3. At administration af puljen er dækket af et administrationsgrundlag (dette dokument).
4. At habilitetsreglerne overholdes i forbindelse med administration af puljen.

Ad 1. At mulighederne for at søge puljen formidles på Københavns Kommunes hjemmeside

For at sikre, at potentielle ansøgere har mulighed for at blive bekendt med tilskudsmuligheden, offentliggør Teknik- og Miljøforvaltningen, at det er muligt at søge om tilskud i overensstemmelse med de politisk vedtagne ansøgningskriterier (Tiltrådt på Teknik- og Miljøudvalgets møde mandag den 15. marts 2021).

Parker, Kirkegårde og Renhold
Driftsplan
Njalsgade 17
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Offentliggørelsen sker på kommunens hjemmeside.

Det offentliggjorte materiale indeholder alle relevante oplysninger om puljen, puljens formål samt om, hvor der kan indhentes oplysninger om de krav og formalia, som ansøger skal kunne honorere for at komme i betragtning til midler fra puljen.

Endvidere er der på siden et oplysningspligtsdokument, som informerer ansøger om, hvordan kommunen behandler ansøgers oplysninger i overensstemmelse med GDPR-reglerne.

Ad 2. Kravene til ansøgningen er gennemskuelige og saglige

Ansøgningsmaterialet består af et elektronisk ansøgningsskema som tilgås på en underside til kk.dk

På undersiden beskrives bl.a.:

- Hvilke typer projekter, der kan søges tilskud til.
- Hvilke ansøgningskriterier, der ligger til grund for vurderingen af ansøgningen.
- Hvilke formalia ansøger skal leve op til, herunder ophavsret til indsendt materiale, GDPR-regler m.v.
- Ansøgningsprocessen og fristen for sagsbehandling af ansøgningerne.
- Hvor ansøgere kan indhente rådgivning med henblik på at kvalificere indholdet af de potentielle projekter, der kan søges tilskud til.

I tillæg hertil kan ansøgere søge om vejledning i formalia, indhentning af tilladelser m.v. fra Teknik- og Miljøforvaltningen.

Til sammen udgør informationerne på undersiden til kk.dk og det elektroniske ansøgningsskema rammerne for behandling af ansøgninger og for tildeling og udbetaling af puljemidler.

Ad 3. Administration af puljen er dækket af et administrationsgrundlag (dette dokument)

Administrationen af puljen følger Forretningscirkulære for ydelse af tilskud i Københavns Kommune

Teknik- og Miljøforvaltningens administration af puljen og sagsbehandling af ansøgninger beskrives nedenfor i afsnit 3. om 'Proces for behandling af ansøgninger'

Ad 4. Habilitetsreglerne overholdes i forbindelse med administration af puljen

Som tilskudsgiver sikrer Teknik- og Miljøforvaltningen at puljen administreres i overensstemmelse med habilitetsreglerne. Der nedsættes et bedømmelsesudvalg i Teknik- og Miljøforvaltningen, som skal bedømme de indkomne ansøgninger.

Medlemmer af bedømmelsesudvalget instrueres i, at de har pligt til at oplyse, hvis de har privat eller økonomiske interesse i den ansøgende part - herunder om der kan være tvivl om, hvorvidt der foreligger en

interessekonflikt. Hvis det vurderes at et medlem af bedømmelsesudvalget har privat eller økonomisk interesse i en ansøger, kan medlemmet ikke vurdere den indkomne ansøgning.

Eksempler på, hvornår der kan foreligge inhabilitet for medlemmer af bedømmelsesudvalget, er tilfælde hvor:

- et familiemedlem eller nært beslægtede søger puljemidlerne,
- der foreligger en særlig interesse i at puljemidlerne anvendes i et særligt område, eller en interesse i at de gives til et bestemt projekt,
- der foreligger en konflikt med en ansøger af en vis karakter

3. Proces for behandling af ansøgninger

Indkomne ansøgninger behandles efter en nærmere fastlagt proces.

3.1 Screening af ansøgninger

Forvaltningen foretager screening af ansøgningerne, når de modtages. Forvaltningen afviser ansøgninger allerede i screeningsfasen, hvis der søges om midler til:

- Aktiviteter og arrangementer af privat karakter, der alene eller i væsentlig grad henvender sig til den ansøgende eller den ansøgende organisations/forenings medlemmer.
- Anlægsudgifter, driftsudgifter, aktiviteter eller materialer, som direkte kan henføres til en forenings, offentlig institutions eller forvaltnings eksisterende primære drift og/eller normale anlægsområde.
- Aktiviteter med et kommercielt formål.

3.2 Ansøgningsfrister

Puljen er en åben pulje. Ansøgninger behandles 2 gange årligt hhv. den 18. april og den 1. september

3.3. Vurdering af ansøgninger

Puljen skal anvendes til borgerdrevne indsatser, der fremmer bynatur, naturoplevelser og naturglæde med bred inddragelse af københavnere, private grundejere og Danmarks Naturfredningsforening. Der vil være fokus på lokale projekter som eksempelvis områder, der omdannes fra græsplæne til blomstereng, fortøve og asfaltarealer, der begrønnes med fokus på biodiversitet, formuldning og nedbrydning af dødt ved, opsætning af fuglekasser på private arealer eller formidlingsaktiviteter, der eksempelvis kan tage udgangspunkt i, hvordan man i konkrete områder i Københavns Kommune kan arbejde med at øge kvaliteten af naturen.

Forvaltningen udarbejder et idekatalog til inspiration for potentielle ansøgere.

Tildelingen af midler skal tage hensyn til en målsætning om spredning af aktiviteter i de enkelte bydele. Puljemidlerne tildeles

efter en konkret vurdering af den enkelte ansøgning og ud fra den samlede mængde af ansøgninger til en specifik bydel, inden for samme år.

Der lægges i vurderingen vægt på at:

- der foreligger en plan for fremtidig drift og vedligeholdelse ved initiativer, der har karakter af anlægsprojekter,
- initiativet henvender sig til og er tilrettelagt for københavnernes,
- initiativet fremmer udviklingen af en grøn bydel med øget biodiversitet,
- initiativet understøtter et eller flere af målene i biodiversitetsstrategien, når denne foreligger,
- der ved større projekter indgår lokale samarbejdspartnere, og at aktiviteten kommer mange til gavn.

Desuden er det en forudsætning for tildeling af puljemidler, at:

- projektet ikke må være påbegyndt, før ansøgningen er færdigbehandlet,
- projektet skal starte samme år, som der tildeles midler,
- ved anlægslignende projekter skal grundejer have givet tilladelse,
- hvis der søges midler til et projekt i et af kommunens grønne områder, skal projektet være i overensstemmelse med den gældende udviklingsplan for området.

Såfremt et enkeltstående initiativ har karakter af anlæg, vurderer forvaltningen konkret, om der skal stilles krav om bevaring af det anlagte. Dette skal i givet fald være indenfor lovgivningens rammer og kan være i form af udpegning i lokalplaner, krav om formaliseret og forpligtende organisering af drift mv.

3.4 Bedømmelsesudvalget

Der nedsættes et bedømmelsesudvalg i Teknik- og Miljøforvaltningen bestående af enhedscheferne for enhederne Driftsplan og Kvalitet samt enhedschefen for enheden Vand & VVM.

Danmarks Naturfredningsforening København har udtaleret i relation til de indkomne ansøgninger. Efter hver ansøgningsfrist får Danmarks Naturfredningsforening København de indkomne ansøgninger til gennemgang (i pseudonymiseret form for at sikre GDPR-compliance) med henblik på at afgive skriftlig udtalelse om indholdet og kvaliteten af de indkomne ansøgninger¹.

For at sikre ensartethed afgives den skriftlige udtalelse i et skema, som a) kort beskriver/identificerer hvilket projekt, der er tale om, b) i kort prosaform vurderer projektets kvalitet og realisérbarhed samt c) vurderer projektet samlet set på en skala fra 1-5.

¹ Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejder en instruks til Danmarks Naturfredningsforening København med henblik på GDPR-compliant behandling af materialet.

Bedømmelsesudvalget kan indhente supplerende udtalelser om konkrete ansøgninger hos ansøger, hos Danmarks Naturfredningsforening København og hos relevante enheder/medarbejdere i Københavns Kommune.

Det er alene bedømmelsesudvalget, som træffer beslutning om tilsagn, delvist tilsagn eller afslag på ansøgninger. Bedømmelsesudvalget sikrer, at tildeling af midler sker efter tildelingskriterierne og i overensstemmelse med dette administrationsgrundlag.

3.5 Redegørelse- og dokumentation

Ansøgere vil i forbindelse med realisering af projektet blive bedt om at levere en redegørelse samt kort- og/eller fotodokumentation for det gennemførte initiativ. Redegørelsen skal bilægges et regnskab med dokumentation for afholdte udgifter som led i gennemførelse af initiativet. Teknik- og Miljøforvaltningen udleverer en vejledning til ansøger med henblik på dokumentation af projektet og regnskabsaflæggelse i overensstemmelse med Københavns Kommunes kasse- og regnskabsregulativ.

Forvaltningen kan til enhver tid frem til der foreligger en endelig og af forvaltningen godkendt afrapportering for projektet desuden stille krav om at modtage kopi af bilag i forbindelse med indkøb af materiel, planter og ydelser for tildelte puljemidler.

Forvaltningen vil føre stikprøvekontrol og besigtige min. 10% af de initiativer, der har karakter af anlæg med henblik på at sikre, at den konkrete udførelse er i overensstemmelse med det i ansøgningsmaterialet beskrevne. Hvis dette ikke er tilfældet, kan forvaltningen stille krav om frafald af støtte og eventuel tilbagebetaling af midler.

Søges der om støtte til formidlingsaktiviteter stiller forvaltningen krav om at modtage kopi af eventuelt udarbejdet formidlingsmateriale. Endvidere stilles der krav om, at forvaltningen kan deltage i eventuelle mundtlige formidlingsaktiviteter som tilhørere med op til to deltagere fra forvaltningen. Der må ikke kræves deltagerbetaling for arrangementet.

Endelig stiller forvaltningen krav om, at den indsendte fotodokumentation kan anvendes af forvaltningen med henblik på formidling internt i Københavns kommune, offentligt og på Københavnerkortet: www.kbhkort.kk.dk.

Forvaltningen udarbejder instruks til ansøger med henblik på at sikre ophavsretsforhold og GDPR-compliance i forbindelse med fotodokumentation.

3.6 Tilsagn om støtte

Tilsagn, delvise tilsagn og afslag på ansøgning om puljemidler meddeles skriftligt. Afslag og delvise tilsagn begrundes.

Afgørelsen om tildeling af puljemidler kan ikke påklages til en anden forvaltningsmyndighed, og kommunen har den endelige administrative afgørelse.

Der stilles vilkår til alle støttetilsagn om, at tilsagnet bortfalder, såfremt ansøger ikke har overholdt vilkårene for tildeling af puljemidler eller ikke kan fremvise påkrævet dokumentation i form af eksempelvis bilag for udgifter til projektet.

Når et initiativ har fået tilsagn om tildeling af puljemidler bliver ansøger bedt om at udfylde en formular med henblik på udbetaling af midler. Ansøger vil blive bedt om at afgive oplysninger, der gør ansøger entydigt identificérbart (cpr- eller cvr-nummer. Det tildelte beløb udbetales til ansøgers NEM-konto.

Puljemidlerne udbetales som udgangspunkt efter, at et initiativ er gennemført og der er forelagt fyldestgørende dokumentation. I særlige tilfælde kan puljemidlerne udbetales i rater, hvis dette er afgørende for et ansøgt initiativs realiserbarhed. Imidlertid kan puljemidlerne kun udbetales i rater, hvis det sker i overensstemmelse med en aftalt betalingsplan for det enkelte initiativ, hvor der løbende fremsendes dokumentation for de afholdte udgifter.

4. Samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening

Et af tildelingskriterierne vedrører fremme af 'udviklingen af en grøn bydel med øget biodiversitet'.

FN definerer biodiversitet som: "Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismene indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer"

FNs definition af biodiversitet er bredt dækkende, men kan – især for lægfolk – være vanskelig at omsætte til et konkret initiativ på en konkret københavnsk lokalitet.

For at sikre bred og lokalt forankret mulighed for at udforme initiativer, der kan komme i betragtning til at modtage tilskud fra puljen er der indgået et samarbejde mellem Københavns Kommune og Danmarks Naturfredningsforening. Formålet med dette samarbejde er at sikre potentielle ansøgere adgang til rådgivning om, hvordan et konkret initiativ kan udformes, så det fremmer øget biodiversitet i den lokale sammenhæng.

Snitfladerne i samarbejdet mellem TMF og DN er beskrevet særskilt i et samarbejdsnotat (eDocnr.: 2021-0033339-31).

5. Effektopfølgning

Forvaltningen vil afklare mulighederne for effektopfølgning på et udvalg af de gennemførte initiativer, via *Citizen Science* projekter eller andre former for effektmåling

6. Evaluering

Ultimo 2021, -22, og -23 gennemfører forvaltningen en evaluering af puljearbejdet, herunder antal, type og økonomisk volumen af de støttede initiativer.

Der redegøres også for resultatet af stikprøvekontroller, dokumentation og eventuelle bortfald af støtte.

Evalueringen forholder sig endvidere til arbejdet med biodiversitetsstrategien med henblik på at justere nærværende administrationsgrundlag så arbejdet med biodiversitetsstrategien understøttes.

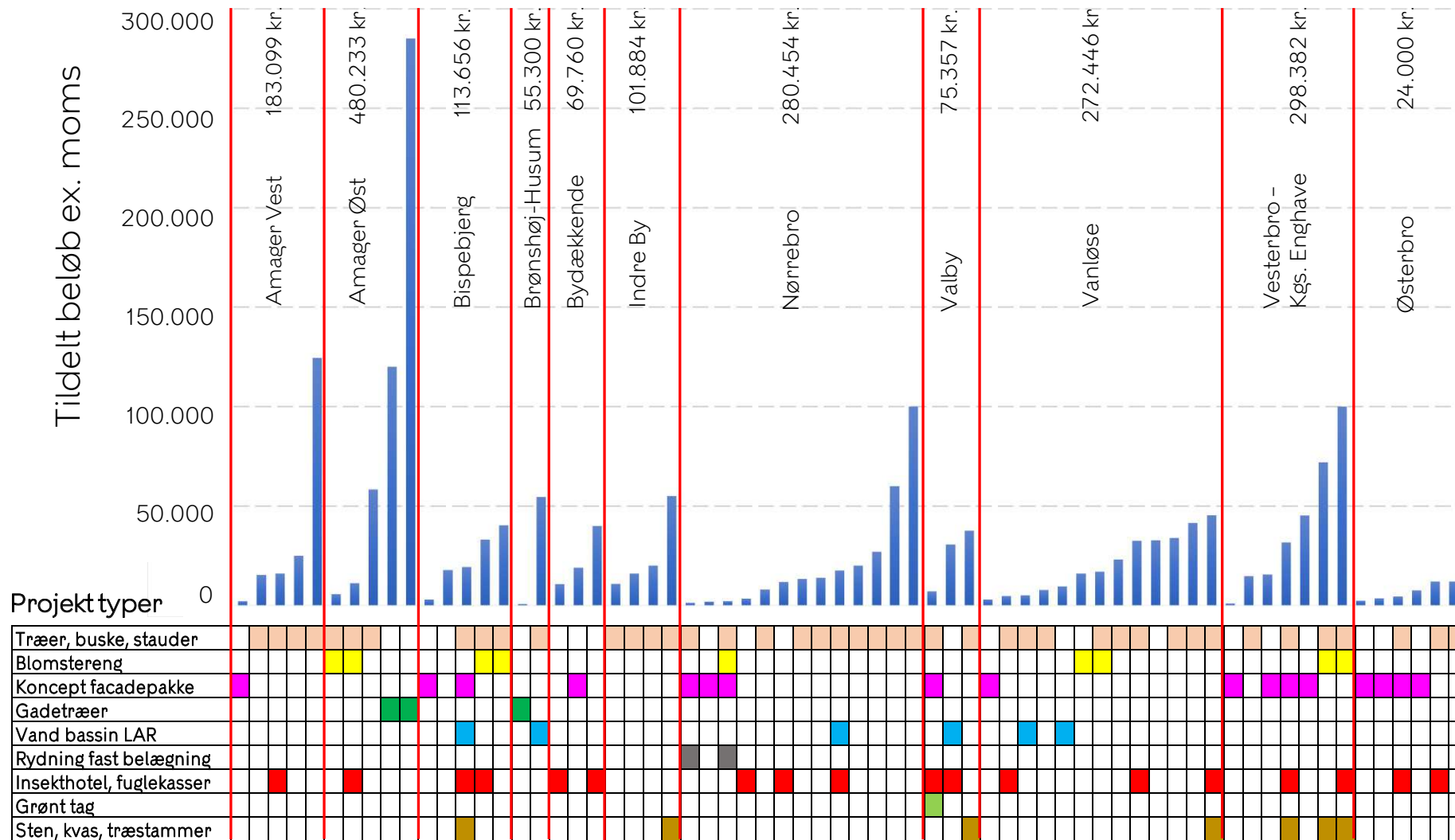
Evalueringerne forelægges Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag 2 Oversigt over tildelte midler 2023

	Ansøgning nr	Titel	Tildelt beløb ex. moms	Ansøgt beløb ex. moms	Bydel
Første runde 2023	2	Grøn skolevej - vejtræer i Grundejerforeningen Fredenshøj	58.268	58.268	Amager Øst
	5	Vejtræer i Parcellforeningen Fremtiden	285.105	285.105	Amager Øst
	6	Biodiversitet i Gadehaver på Østerbro - nye haver 2023	12.000	12.000	Østerbro
	8	Øgning af biodiversiteten på Arbejderboligernes matrikel	30.621	30.621	Valby
	9	Biodiverse øer	40.320	40.320	Bispebjerg
	10	LEGEOMRÅDE OG KVASHEGN TIL STYRKELSE AF BIODIVERSITETEN I AB SCHIFTERS KVARTER	55.004	55.004	Indre By
	11	Styrkelse af biodiversitet med naboer	3.000	3.000	Vanløse
	12	Anlæg af fortovshave ved Fenrisgade 2-4	13.328	13.328	Nørrebro
	13	Biodiversiteten kommer til Vanløse	32.800	32.800	Vanløse
	15	Blomsterbede og redekasser	11.200	11.200	Amager Øst
	22	Etablering af Facadebeplantning	8.000	8.000	Nørrebro
	24	Elleparkens natur oase	37.600	44.000	Valby
	30	Projekt Biohaven	5.052	5.052	Vanløse
	35	Fugle og insekt vandbasin	9.600	9.600	Vanløse
	36	Græsplæne til bede langs blok 1	33.926	33.926	Vanløse
	37	Græsplæne til bede langs blok 2	23.165	23.165	Vanløse
	38	Græsplæne til bede langs blok 3	32.561	32.561	Vanløse
	42	Fortovshave	26.954	28.482	Nørrebro
	43	Grøn gård og børnevenlig spisekammer	25.000	25.000	Amager Vest
	45	PLant vejtræ	800	800	Brønshøj-Husum
	49	Biodiversitet i en baggård	4.716	4.716	Vanløse
	51	Projekt Havebassin - Ryparken	280.000	280.000	Bispebjerg
	53	Den grønne gård i NV	19.320	19.320	Bispebjerg
	56	Kirkebjerg Alles lille have	7.774	7.774	Vanløse
	57	SOS Mursejlerne 2023	40.000	140.000	bydækkende
	58	Klimahave	124.500	124.500	Amager Vest
	63	Fra mudderhul til åndehul	20.000	56.000	Indre By
	66	Biodiversitet - mere natur og flora	16.000	16.000	Amager Vest
67	Forøgelse af biodiversitet, redekasser	3.466	3.466	Nørrebro	
70	Anlæggelse af gåndrum med bynær natur	100.000	100.000	Nørrebro	
73	Biodiversitet i Lunden	16.961	28.304	Vanløse	
75	Læsehavens Plantedag	17.600	17.600	Nørrebro	

	Ansøgning nr	Titel	Tildelt beløb ex. moms	Ansøgt beløb ex. moms	Bydel
Første runde 2023	75	Læsehavens Plantedag	17.600	17.600	Nørrebro
	76	Bylandbrug og Skovhave i AKB Lundtoftegade på Nørrebro	60.000	562.400	Nørrebro
	86	Projekt biodiversitet i Vanløsehøj Haveby	45.411	45.411	Vanløse
	87	Lad Biodiversiteten flytte ind på Vestebro - Forgrønning af Enghavevej 13-29	45.214	45.214	Vesterbro - Kgs Enghave
	92	Grøn gavl i byens rum	1.900	1.900	Nørrebro
	93	Skitseforslag Musikgården - Gårdrenovering igennem BIODIVERSITET	100.000	200.000	Vesterbro - Kgs Enghave
	94	Bindings Werk - Pionerskoven	16.000	16.000	Indre By
	96	Grønnere haver	72.000	400.000	Vesterbro - Kgs Enghave
	98	Grønne facader	19.000	19.000	by-dækkende
	99	Færdig pakke med klatreplanter	1.000	1.000	Vesterbro - Kgs Enghave
	100	2 projekter i Gårdlauget Amerikavej Karréen	14.807	34.684	Vesterbro - Kgs Enghave
	102	Klatreplanter og vidensformidling i haveforening	15.600	15.600	Vesterbro - Kgs Enghave
	107	Buskadser og blomster til Konstabelhaven	10.880	10.880	Indre By
	109	Biodiversitet Store Mølle Vej	5.660	5.660	Amager Øst
112	Operation Grønnere Baggård	31.744	31.744	Vesterbro - Kgs Enghave	
Anden runde 2023	5	Øget brug af og biodiversitet på Fredens Bos fællesareal	15.399	15.399	Amager Vest
	14	Blomsterløg til haverne i Østerbro Gadehaver	12.000	12.000	Østerbro
	20	Skyggeplante-pakker til gården	3.520	8.000	Vesterbro Kgs. Enghave
	26	Vildt på Vesterbro	4.560	6.240	Vesterbro Kgs. Enghave
	27	Biodiversitet i A/B Valbo	7.136	15.572	Valby
	31	Begrønning af facade	3.040	4.160	Bispebjerg
	34	Levende, grøn facade på støjhegn	2.200	5.000	Amager Vest
	36	Kollegieoasen II	1.320	32.490	Nørrebro
	41	Etablering af blomstereng på helle mod Ålekistevej	16.000	16.000	Vanløse
	42	Blomstrende arealer med opholdssteder for fugle og insekter	33.176	33.176	Bispebjerg
	51	Vejtræer og begrønning Biens Allé	120.000	173.370	Amager Øst
	57	Grønt løft af lokalområde	13.886	13.886	Nørrebro
	71	Vild med Bispebjerg	17.800	17.800	Bispebjerg
	77	Forøgelse af biodiversitet, blomsterbed	20.000	20.000	Nørrebro
	85	SOS mursejlerne i København 2023, del 2	10.760	10.760	Bydækkende
	86	Biodiversitet AB Ingerslevsgade 2	2.420	5.500	Vesterbro Kgs. Enghave
	94	Sommerfuglebed og skovfyr	41.481	41.481	Vanløse
	97	Det grønne hjørne	7.516	14.516	Vesterbro Kgs. Enghave
100	Biodiversitetstiltag i AB Postgården	2.200	34.790	Nørrebro	
106	Rytterskolens mønsterhave	54.500	54.500	Brønshøj	
114	Insekthoteller på Vild Campus	11.800	11.800	Nørrebro	

Bilag 3 Puljemidler i 2023 fordelt på bydele og projekt typer

De røde linjer adskiller de enkelte bydele

De blå søjler viser det tildelte beløb på de enkelte projekter

De forskellige projekt typer er vist med farvede firkanter

Københavns Kommune

Bilag 4 Afrapportering af kvalitativ undersøgelse af Biodiversitetspuljen

Borgernes erfaring med Biodiversitetspuljen

Fortællinger fra 8 biodiversitetsprojekter
August/september 2023

Indhold

- Indledning, baggrund og formål
- Præsentation af 8 biodiversitetsprojekter
- Overordnede indsigter
- Fortællinger om projekternes og puljens værdi

**Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen, 2023.**

Udarbejdet i et samarbejde mellem
PKR, Renhold og Driftsviden /Birgit
Bjerre Laursen, Lotte Kiørboe, Louise
Zachariassen Meltz og
Analyseenheden/Pernille Askgaard
Worsøe, Camilla Frandsen og Victoria
Herefoss-Olsen.

Indledning

Renhold og Driftsviden i PKR (Parker, Kirkegårde og Renhold) har rettet henvendelse til Analyseenheden i Klima og Byudvikling med ønsket om bistand til at lave en supplerende evaluering af biodiversitetspuljen.

Formålet med denne devaluering er at indfange fortællinger fra puljemodtagerne om deres oplevelse af puljens betydning for københavnernes mulighed for at engagere sig i og bidrage til mere bynatur og biodiversitet.

Afgrænsning af analyseområde

Der er udvalgt interviewpersoner fra alle de tre år, puljen har eksisteret, og der er udvalgt forskellige projektstørrelser (mindre/større beløb), projekttyper (fx beplantning, formidling m.v.) og de er udvalgt ud fra forskellig organisering (fx borgere, boligforeninger m.v.).

Metode

Analysen beror sig på kvalitativ dataindsamling (august/september 2023) i form af i alt **8 interviews**, der er foregået ude ved projekterne med få undtagelser. Respondenterne blev udvalgt af Renhold og Driftsviden.

Interviewene har alle handlet om at indkredse respondenternes oplevelse af deres projekt samt biodiversitetspuljen.

Spørgeguiden var semistruktureret, bygget op om få centrale temaer;

- Præsentation af biodiversitetsprojektet (rundvisning)
- Projektets værdi
- Biodiversitetspuljens værdi

Præsentation af 8 biodiversitetsprojekter

Vejtræer til G/F solvang

53 vejtræer er plantet med midler fra puljen. For at bidrage til biodiversiteten er der valgt forskellige træsorter. Alle træer er plantet af en gartner, men det er grundejerne selv som står for pleje og pasning af træerne.

Flere og bedre leve- og ynglevilkår for insekter og fugle

Boligforeningens Atelierhusene har fået midler til at opsætte fugle og ynglekasser omkring deres sø, bl.a. til buskadser som med tiden danner skjulesteder for fugle mm.

Wild Westend

I gaden Westend har boligforeningen fået begrønnet facaderne med planter, der skaber rum og levesteder for insekter og fugle og visuelt kan give en flot grøn gade.

Gadehaver på Østerbro

En netværksgruppe i Østerbro Gadehaver har fået tilskud til at opgradere alle 130 haver plus nye haver med insektvenlige planter samt indkøb af et mindre antal insekthoteller til opsætning i udvalgte haver.

Præsentation af 8 biodiversitetsprojekter fortsat

Etablering af Vandhul med Naturskov

Boligforeningen Glumsøparken i Brønshøj har fået etableret et vandhul samt en jordhøj. Det skal sikre mere vild natur, og at insekter og fugle kan tage bolig i anlægget.

Biohytter under Bølgemarken

Havhøst har etableret en 'biohytte' v. Kalvebod Bølge; et sted hvor små fisk og vandinsekter kan finde føde og yngle. Biohytterne bruges også til undervisning af skoleklasser i biodiversitet under overfladen.

Kbh. største vilde blomstereng - anlagt af lokale og unge fritidsjobbere

Foreningen FRAK har omdannet store arealer med græs til vilde blomsterenge. Projektet har været drevet af unge fritidsjobbere og naturinteresserede borgere i Valby.

Med under overfladen

SydhavnsCompagniet har monteret et undervandskamera under Sjællandsbroen og live streamer den aktivitet og det liv, der passerer under broen.

Overordnede indsigter

En forskel for naturen

Biodiversitetsprojekterne har bidraget til mere liv og et skift i fokus væk fra prydhave ved bl.a. at:

- Skabe bedre yngleplads til fugle i Bispebjerg
- Oprette et vandhul i Brønshøj med plads til mere vild natur
- Omgøre store arealer med græs til vilde blomsterenge i Valby
- Plante træer, buske og urter, mange af dem hjemmehørende, flere steder i byen
- Øge biodiversitet i havnen med 'biohytte' der giver plads til yngel og føde

En effekt af nogle af disse mange tiltag er at folk oplever, at naturen kommer tilbage og bl.a. oplever flere sommerfugle på Østerbro.

En forskel for mennesker

Biodiversitetsprojekterne er i høj grad med til at øge folks interesse, vidensniveau og engagement for biodiversitet ved at:

- Løfte folk ud af deres passive tilgang og få dem med i konkrete projekter, også udsatte grupper i samfundet
- Gøre det mere konkret, hvad biodiversitet er og betyder
- Være en inspiration til andre, og til nye projekter
- Skabe dialog og opmærksomhed og sætte biodiversitet på dagsordenen
- Uddanne og formidle om biodiversitet
- Være et fællesskab om en fælles dagsorden

Projekterne har således flere bundlinjer og gør i høj grad også en forskel for mennesker.

Puljen understøtter de engagerede københavnere

De 8 projektmagere er alle **ildsjæle** og har et oprigtig ønske om at gøre noget godt for miljøet og biodiversitet.

Der ses en gennemgående tendens til at dem der søger puljen **allerede er engageret** ift. biodiversitetsdagsordenen og har et større vidensniveau end gennemsnittet.

Projektmagerne ser puljen som en mulighed for at realisere deres projekt.

Projektmagerne kan ses som **gode ambassadører** for arbejdet for mere bynatur og biodiversitet i København.

Projektmagerne er en drivkræft til at **få andre ikke-engagerede borgere** til at bidrage **aktivt** for mere biodiversitet i København.

Projekternes værdiskabelse

Projektmagerne fokuserer på flere elementer, når adspurgte om, hvilken værdi der er kommet ud af projektet?

Mere biodiversitet og natur

Flere oplever, at der er kommet mere biodiversitet, at de gør en forskel for naturen og helt konkret kan se naturen komme stærkere tilbage.

Området for biodiversitet er i udvikling og de lokale projektmagere fascineres af, at de nu ser mere liv i haven i form af bl.a. sommerfugle og andre insekter.

Det har også skabt et skifte i fokus fra kun prydhave til vildere natur med plads til mere liv.

Øget viden om biodiversitet

Flere har selv allerede en interesse og viden om biodiversitet, og oplever at de med projekterne er med til at løfte både deres eget og andres vidensniveau om biodiversitet. Projekterne giver de involverede en mere hands on erfaring med, hvad biodiversitet er og hvorfor det er en vigtig dagsorden.

"Altså de vil måske alle sammen bare gerne have græs. Der var det her hus (peger) der var en flot gammel have med masser af stauder, men så blev der bare græs allevegne. Nu har jeg fået dem **overtalt til at de skal have to træer**- for ligesom at kompensere (griner)". (Vejtræer G/F solvang)

"Det var der jeg blev egentlig glad personligt, at **naturen sørger faktisk for at komme igen**. Der er kommet skrappe blade, der er kommet siv og sådan nogen ting". (Etablering af Vandhul med Naturskov)

"Vores tilfredshed, den er blevet meget højere ved at man ved, at man ikke bare gør noget visuelt pænt, men at man også **bidrager til at få noget mere liv ind med insekter og biller**". (Gadehaver på Østerbro)

"Vi er blevet klogere på natur når vi researcher, men vi var interesserede i natur i forvejen. Vi har fået **bunden op**" **ift. viden om biodiversitet**". (Flere og bedre leve- og ynglevilkår for insekter og fugle)

"Det er jo enormt **fascinerende** for børn at kigge i akvarier. Det er bare en evig vinder. Og det man kan sige det først er der, at **det går op for dem, hvad det vil sige**, altså det der med **livsdiversitet**. Prøv at se, det er ikke kun". (Biohytter under Bølgemarken)

Biohytter under Bølgemarken

Projekternes værdiskabelse **fortsat**

Booster biodiversitet med gode historier

De lokale projektmagere sætter først og fremmest biodiversitet på dagsordenen helt konkret. Udover de synlige projekter, har flere via Facebook, åbningsarrangementer, lokalavisen og andre aktører formidlet deres projekter til omverdenen.

Mere engageret og deltagende

Kendetegnende ved projektmagerne er, at de i forvejen er meget optaget af biodiversitet og ved at være et godt forgangseksempel får flere med på vognen. De oplever at de er med at styrke andres ansvarsfølelse og øge et engagement. Og mest af alt er de med til at løfte andre ud af en mere passiv tilgang til naturen og give dem en nemmere mulighed for at gøre en forskel.

Inspiration og fællesskaber

De enkelte projekter har kastet meget dialog af sig og skabt nye fællesskaber og netværk. Biodiversitet og naturen er en dagsorden man mødes om og har et interesse fællesskab om.

" Vi har en **facebookside**, som vi bruger til at kommunikerer i vores netværksgruppe blandt 180 personer der har de her 190 haver. Men vi har jo fået **rigtig mange følgere**. Vi har også været ude og fortælle om projektet nogle enkelte gange. Altså vi vil jo, vi vil bare **gerne dele alt**". (Gadehaver på Østerbro)

" Vi har nu mulighed for give planter til en start, så det er nemt at komme i gang. Vi lavede et **stort spring fra intet fokus på biodiversitet til stor fokus**". (Gadehaver på Østerbro)

"Så **projektet smitter** lidt af. Det er jo det positive og egentlig det der gør at det giver mening. Det at man selv tager det initiativ det betyder rigtig meget også på den lange bane. Der her med **'giv os naturen tilbage** på Vesterbro". (Wild Westend)

" For FRAK er projektet noget der giver værdi på 2 af deres vigtige bundlinjer, nemlig at **fremme biodiversitet** og at få unge udsatte i et fritidsjob i nærmiljøet og der igennem **styrke deres ansvarsfølelse** for både samfundet og biodiversiteten". (Kbh. største vilde blomstereng – anlagt af lokale og unge fritidsjobbere)

Gadehaver på Østerbro

Biodiversitetspuljens værdiskabelse

Projektmagerne fokuserer først og fremmest på økonomi, når adspurgte, hvordan puljen har bidraget til deres projekt?

Afgørende økonomisk hjælp

Projekterne var ikke sket uden puljen, hvor puljebidraget har været en afgørende økonomisk hjælp. Det uanset om beløbet var på 15.000 eller 200.000.

En løftestang til at få folk med

Puljens dækning af udgifter gør det dertil nemmere for projektmagerne, at overtale andre til at være med. Det er på den måde 'gratis' at være med og folk skal kun investere deres egen personlige tid. Det oplever flere af projektmagerne som en løftestang til at få flere med.

"Det var helt **klart afgørende** for at vi kunne få udviklet den fysiske biohytte og **betale vores arkitekt** for både at udvikle og konstruere den". (Biohytter under Bølgemarken)

"Det **betød næsten 400 unge timer**. Det er jo en fjerdedel af et årsværk, det har det betydet i forhold til at få unge i arbejde". (Kbh. største vilde blomstereng – anlagt af lokale og unge fritidsjobbere)

"Jeg tænker i hvert fald, at det at vi **har fået penge** har også gjort det meget **lettere**, særligt for folk der ikke har nogen haveerfaring, og for folk i det hele taget til at sige **"OK. Jeg vil gerne være med"**, altså det gør projektet meget lettere for rigtig mange mennesker. Det gør det". (Gadehaver på Østerbro)

"I **Biodiversitetspuljen** havde jeg ligesom indregnet, at det kostede de der 700 kroner at få det gravet ned og alle de der ting. Så det var **ligesom gratis for folk**, så det var lidt nemmere for mig at sige, hey hey, **I skal da være med.**". (Vejtræer G/F Solvang)

**Etablering af Vandhul med
Naturskov**